

Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka

Leden je pro naši kongregaci nejen začátkem roku, kdy bilancujeme rok uplynulý a očekáváme, co nám rok nadcházející přinese, ale je to i měsíc, kdy znovu máme možnost připomenout si začátky našeho společenství.

Bylo to 6. ledna 1856.

Do skromného příbytku sester Anny (později řeholním jménem Dulcelina) a Marie (Xaverie) Plaňanských se přistěhovala jejich přítelkyně Františka (Johanna) Grossmannová, aby společně začaly pečovat o nemocné v domácnosti, o které nikdo neměl zájem.

Kdo byly tyto přítelkyně a zakladatelky kongregace a jak k jejímu vzniku došlo? Starší Anna Plaňanská se narodila 20. 6. 1813 v Kolíně, její sestra Marie pak 5. 11. 1814. Rodina se v roce 1824 přestěhovala do Prahy. Po smrti otce se Marii splnilo vytoužené přání – vstoupila do řádu Milosrdných sester sv. Karla Boromejského. Záhy po jejím odchodu se těžce rozstona la její matka a sestra Anna nemohla celou tíží starostí o rodinu unést, proto se Marie vrátila domů. Po krátké době matka zemřela a obě sestry žily v pronajatém bytě v přízemí v nynější Nerudově ulici, čp. 231. Na živobytí si vydělávaly ručními pracemi a navštěvovaly a pečovaly o chudé nemocné. Se sestrami Annou a Marií se často stýkala jejich přítelkyně Františka Grossmannová, která se narodila 15. února 1825 v České Lípě. Františka žila u své tety v Růžové ulici v Praze na Novém Městě. Aby alespoň trochu splnily svou společnou touhu, navštěvovaly nemocné v jejich domech a ošetřovaly je za pouhé „Zaplaf Pán Bůh!“

Když o svém nesplněném přání opět jednou mluvily, řekla Marie: „Začneme tedy samy něco!“ „Dobrá,“ odpověděla Františka, „začneme tedy.“ Psal se rok 1853. Založily duchovní spolek k obsluze nemocných. Šlo většinou o osoby opuštěné, chudé rodiny pracujících dělnic a dělníků, o zchudlé měšťany, kteří se do nemocnice nehlásili, nebo tam nemohli být přijati. Právě těmto nemocným se rozhodly sestry Plaňanské s Grossmannovou pomáhat bez rozdílu náboženství, národnosti i sociálního postavení, z lásky k Bohu.

Začátky však nebyly jednoduché. Sestry potřebovaly získat povolení od církve i od státu. Po mnoha jednáních, někdy i bezvýchodných, se jim nakonec obojí podařilo získat za velké pomoci kněze řádu křížovníků P. Františka Havránka. Za sestry také mluvila jejich činnost, která se pomalu rozvíjela. Postupně se podařilo sestrám dostat se i do nemocnic a ošetřovat raněné v 1. světové válce.

V dalších letech sestry rozšířily svoji činnost i mimo Prahu, pořídily několik objektů, postavily ošetrovatelskou školu v Hradci Králové a lázeňský dům v Poděbradech. Do slibně se vyvíjející činnosti však zasáhla totalita. Sestry byly postupně odvolávány z nemocnic a umísťovány nejprve do různých ústavů, později s narůstajícím věkem se přesouvaly do Charitního domova v Broumově.

V roce 1971 nařídil stát vystěhování sester z Broumova s tím, že si samy mají hledat

své působitě. Tehdejší generální představená kongregace Dagmar Kösslová začala objíždět různá místa v republice, kde by se mohly sestry usídlit. Část sester se podařilo umístit do Charitního domova Osek u Duchcova, ale stále ještě nebylo místo pro víc než 40 sester. Rozhodla se tedy zajet také za tehdejší českobudějovický biskupem ThDr. Josefem Hlouchem s žádostí o pomoc při hledání nového domova v jižních Čechách. Nejprve jim byl nabídnut bývalý klášter oblátů v Kájově u Českého Krumlova. Žádost však byla z politických důvodů zamítnuta, neboť Kájov ležel poblíž vojenského pásma Boletice a komunistický režim si nepřál, aby se sem nastěhovaly osoby „politicky nespolehlivé“. Pan biskup Hlouch tedy vyslovil přání, aby se Šedé sestry přestěhovaly na Lomec nedaleko Vodňan a vybudovaly z fary a školy na církevních pozemcích svůj klášter. Tyto objekty byly v dezolátním stavu a vybudovat zde klášter pro víc než 40 sester byl v té době nadlidský úkol.

Budovat v době totality klášter nebylo jednoduché, ale Pán pomohl, poslal mnoho dobrých lidí, v čele s panem stavitelem Jiráňem, a tak se mohlo v roce 1974 nastěhovat 63 sester. Při budování pomáhalo také několik mužů z okolí, kteří tak v té době osvědčili velký díl odvahy. Sestry se hned od počátku zapojily do činnosti kolem poutního kostela. V době totality však bylo toto působení velmi omezené a také kontrolované dohlížejícími orgány státní správy.

Jak žijeme dnes?

V současné době máme dvě komunity – na Lomci a v Praze. Na Lomečku je nás dvanáct sester, z toho osm sester nad 80 let věku, o které se my mladší staráme. Během roku

Lomecké sestry u sochy sv. Jana N. Neumanna v prachatickém hospici.

nabízíme volné prostory různým skupinám k duchovním pobytům, organizujeme tři kursy exercicií pro ženy, jeden pro děvčata a dva pro kněze. Zajišťujeme provoz poutního kostela. Provádíme různé skupiny poutníků a zájezdů. Navíc dvě sestry jezdí každé pondělí vypomáhat do prachatického hospice jako ošetrovatelky a jedna sestra působí jako vězeňská kaplanka ve věznici v Českých Budějovicích.

S. Benedikta

www.rehole.bcb.cz